

İÇİNDEKİLER

ANAYASAL TARİHÇE	»	06
1982 ANAYASASI GENEL ESASLAR	»	15
YASAMA	»	21
YÜRÜTME	»	35
YARGI	»	40
ANAYASANIN DEĞİŞTİRİLMESİ	»	50
HÜKÜMET SİSTEMLERİ	»	51

İÇİNDEKİLER

TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİ VE TOPLU SÖZLEŞME HAKKI	»	52
DİLEKÇE, BİLGİ EDİNME VE KAMU DENETÇİSİNE BAŞVURMA HAKKI	»	53
YETER SAYILARI	»	54
TBMM’NİN YÜRÜTTÜĞÜ İŞLEMLERİN NİTELİĞİ	»	55
TEMEL HAKLARIN TASNİFİ	»	56
SORULAR	»	58

Konfederasyon

Birden fazla bağımsız devletin varlıklarını korumak şartıyla özellikle savunma gibi belli bir amaç çerçevesinde oluşturdıkları topluluklardır.

AÇIKLAMA

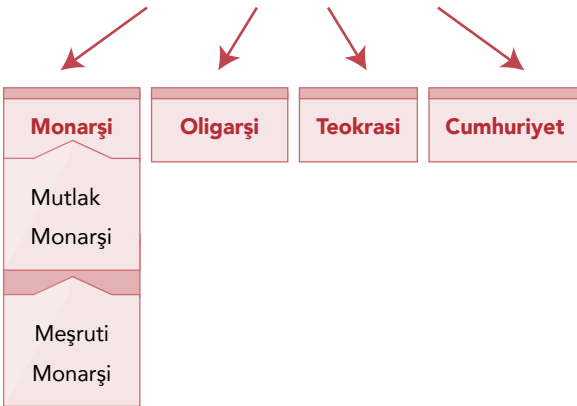
Federasyon sert bir Anayasayla kurulurken, konfederasyon uluslararası antlaşmayla kurulur.

AÇIKLAMA

Üye devletler istedikleri zaman konfederasyondan ayrılabilirler. Federasyonda ise federe devletler federasyondan ayrılamazlar.

B) Egemenliğin Kaynağına Göre Devlet Biçimleri

Egemenliğin Kaynağına Göre Devlet Biçimleri

Monarşi

- Egemenliğin soya bağlı olarak geçtiği devlet biçimidir. 2 türüdür.
1. Monarkın yetkilerinin sınırsız olduğu türüne mutlak monarşi

2. Monarkın yetkilerini kısmende olsa bir meclisle paylaştığı türüne meşruti monarşi denir.

Mutlak monarşide monarkı sınırlayan bir organ ya da anayasa yok iken; Meşruti monarşi de monarkın yetkileri bir anayasa ile sınırlandırılmaktadır.

Oligarşi

Egemenliğin bir grup ya da zümre tarafından kullanılmasıdır. (Suriye)

Teokrasi

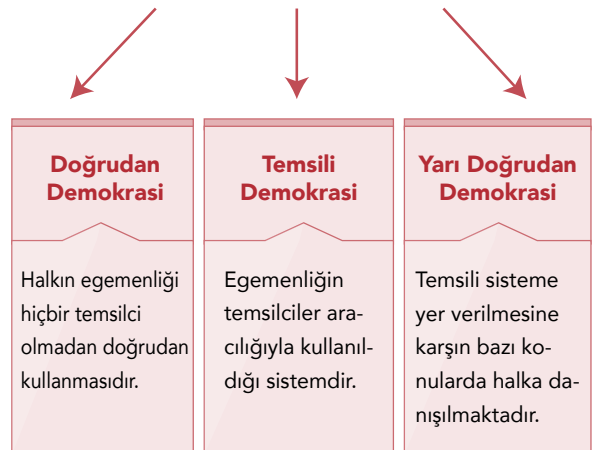
Devlet yönetiminde din kurallarının egemen olmasıdır. (İran)

Cumhuriyet

Egemenliğin toplumun tümüne ait olduğu kabul edilen ve egemenliğin kaynağı halk olan devlettir.

Örneğin; Türkiye, Fransa.

Egemenliğin Kullanılış Biçimine Göre Demokrasi Yöntemleri

1971 ve 1973 Değişiklikleri

(1961 Anayasasında 7 kez değişiklik yapılmıştır)

- ▶ Bakanlar Kurulu'na ilk kez KHK çıkarma yetkisi verildi.
- ▶ Üniversite özerkliği sınırlandırılırken, TRT'nin özerkliği kaldırılmıştır.
- ▶ AYİM ve DGM anayasaya girmiştir (DGM 2004'te, AYİM 2017'de kaldırıldı)
- ▶ MGK'nın "yardımcılık etme" görevi "tavsiye etmek" olarak değiştirilmiştir.
- ▶ Temel Hakların sınırlandırılmasında genel sınırlama sebepleri ve bazı haklar için özel sınırlama sebepleri getirilmiştir.
- ▶ Anayasa değişikliklerinin incelenmesine ilişkin olarak Anayasa Mahkemesinin görev yetkisi sadece "şekil bakımından" incelemeyle sınırlandırılmıştır.

VIII. 1982 ANAYASASI

Bugünkü Anayasamız 7 Kasım 1982'de yürürlüğe girmiştir

A. Devletin Temel Nitelikleri**I. Cumhuriyetçilik**

Türkiye Devletinin şeklinin Cumhuriyet olduğu ilk kez 1921 Anayasa'sında düzenlenmiştir.

II. Toplum huzuru, milli dayanışma ve adalet anlayışı**III. İnsan Haklarına saygılı**

1961 Anayasası insan haklarına dayalı devlet ibaresini taşımakta iken 1982 Anayasası döneminde insan haklarına saygılı devlet halini almıştır.

IV. Atatürk milliyetçiliğine bağlı

Milliyetçilik ibaresi Anayasal sisteme ilk kez 1924 Anayasası'nda 1937 yılı değişikliği ile dahil oldu. Bu ibare 1961 Anayasası'nda milli devlet 1982 Anayasası'nda Atatürk milliyetçiliği halini aldı.

V. Başlangıçtaki temel ilkelere dayanan**VI. Demokratik devlet****VII. Laik devlet****VIII. Sosyal devlet****IX. Hukuk devleti****B. Başlangıç Metninde Yer Alan İlkeler**

- a. Atatürk ilke ve inkılaplarına bağlılık
- b. Atatürk milliyetçiliği
- c. Atatürk medeniyetçiliği
- d. Çağdaş medeniyet düzeyine ulaşma azmi
- e. Milli egemenlik
- f. Milli menfaatlerin üstünlüğü
- g. Anayasanın ve hukukun üstünlüğü
- h. Hürriyetçi demokrasi
- i. Kuvvetler ayrılığı
- j. Yurtta sulh, Cihanda sulh ilkesi
- k. Türk varlığının devleti ve ülkesi ile bölünmez bütünlüğü
- l. Laiklik ilkesi
- m. Her Türk vatandaşının temel hak ve hürriyetlerden faydalanacağı

DİKKAT

Başlangıç ilkeleri kesinlikle Anayasa'nın ilk üç maddesi değildir. Bu nedenle başlangıç ilkeleri değiştirilebilir. Başlangıç ilkeleri 1921 ve 1924 anayasalarında yer almaz iken ilk kez 1961 Anayasası ile kabul edilmiştir ve hem 1961 Anayasasında hem de 1982 Anayasasında anayasa metnine dahil kabul edilmektedir. Anayasa metnine dahil olmayan madde kenar başlıklardır.

YASAMA SORUMSUZLUĞU (MUTLAK DOKUNULMAZLIK)

Milletvekili;

- ▶ Meclis çalışmalarındaki oy ve sözlerinden
- ▶ Meclisteki ileri sürdükleri düşüncelerden ve meclisçe başka karar alınmadıkça bunları meclis dışında da tekrarlamaktan dolayı;

SORUMLU TUTULAMAZ!!

- ▶ Hem cezai, hem de hukuki sorumluluktan korur.
- ▶ Meclis tarafından kaldırılamaz.
- ▶ Yasama sorumsuzluğu süreklidir.
- ▶ **Milletvekiline TBMM tarafından verilebilecek disiplin cezaları;**
 - Uyarma
 - Kınama
 - Meclisten geçici olarak çıkarma

YASAMA DOKUNULMAZLIĞI (NİSPİ DOKUNULMAZLIK)

- ▶ Anayasaya göre seçimlerden önce veya sonra bir suç işlediği ileri sürülen Milletvekili meclis kararı olmadıkça;

TUTULAMAZ, SORGUYA ÇEKİLEMEZ, TUTUKLANAMAZ VE YARGILANAMAZ!!

(Dokunulmazlığın kaldırılması ya da Milletvekilliğinin sona ermesi gerekir.)

İstisnaları

- ▶ Ağır cezayı gerektiren suçüstü hâli

- ▶ Seçiminden önce soruşturmasına başlanılmış olmak kaydıyla AY. Madde 14'de belirtilen durumlar

AÇIKLAMA

Milletvekilini sadece ceza kovuşturmasına karşı korur. Hukuk davalarına karşı korumaz.

AÇIKLAMA

Milletvekili olmayan bakanlarda yasama dokunulmazlığından yararlanılır.

- ▶ Amacı milletvekillerini keyfi ve asılsız ceza kovuşturmalarından ve tutuklamalardan korumaktır.
- ▶ TBMM tarafından dokunulmazlığın kaldırılması özel bir çoğunluk gerektirmez.
- ▶ Dokunulmazlığın kaldırılmasını milletvekilinin bizzat istemesi yeterli değildir, bu konuda meclis kararı zorunludur.
- ▶ Dokunulmazlık milletvekilini sadece üyelik sıfatının devamı süresince korur.
- ▶ Siyasi parti gruplarında yasama dokunulmazlığının kaldırılması ile ilgili görüşme yapılamaz, karar alınamaz.
- ▶ TBMM üyesi hakkında, seçiminden önce veya sonra verilmiş bir ceza hükmünün yerine getirilmesi üyelik sıfatının sona ermesine bırakılır.
- ▶ Milletvekilliği süresince zamanaşımı işlemez.
- ▶ Dokunulmazlığı kaldırılan milletvekilinin milletvekilliği devam eder.
- ▶ Milletvekilinin hangi suçtan ötürü dokunulmazlığı kaldırılırsa sadece o suçtan dolayı yargılaması yapılabilir.

- Olağanüstü hallerde ve savaş hallerinde çıkarılan Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin şekil ve esas bakımından Anayasaya aykırılığı iddiasıyla, Anayasa Mahkemesinde dava açılmaz.

2. Yönetmelikler

- Cumhurbaşkanı, bakanlık ve kamu tüzelkişileri tarafından kendi görev alanlarını ilgilendiren kanunların ve Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin uygulanmasını sağlamak ve bunlara aykırı olmamak kaydıyla çıkarılan yazılı hukuk kurallarıdır.
- Kural olarak yönetmelikler cumhurbaşkanı tarafından imzalanmaz.
- Her yönetmelik Resmi Gazete’de yayımlanmaz. Hangerinin Resmi Gazete’de yayınlanacağı kanunla belirtilir.
- Aksi belirtilmedikçe yayımlandığı gün yürürlüğe girerler.
- Tüm ülke düzeyinde uygulanacak yönetmeliklerin iptali Danıştay’dan istenir. Belli bir bölgede uygulanacak yönetmeliklerin iptali o bölgedeki idare mahkemesinden istenir.

Yürütme Organının Yapısı

1982 Anayasası’na göre, yürütme organı tek yapılıdır. Yürütme yetkisi ve görevi Cumhurbaşkanı tarafından Anayasa’ya ve kanunlara uygun olarak kullanılır ve yerine getirilir.

1. CUMHURBAŞKANI

Cumhurbaşkanı Seçilme Koşulları

- 40 yaşını doldurmuş olmak
- Yükseköğrenim görmüş olmak
- Milletvekili seçilme yeterliliğine sahip olmak

AÇIKLAMA

İlk kez 1982 Anayasası’yla meclis dışından bir kimsenin Cumhurbaşkanı seçilebileceği düzenlendi.

Cumhurbaşkanı Seçim Usulü

- Cumhurbaşkanı halk tarafından seçilir.
- Seçim genel, eşit ve gizli oyla, bütün yurttaki aynı günde, yargı yönetim ve denetimi altında yapılır.
- Cumhurbaşkanı ve Türkiye Büyük Millet Meclisi seçimleri beş yılda bir aynı günde yapılır.
- Bir kimse en fazla iki defa Cumhurbaşkanı seçilebilir. Ancak Cumhurbaşkanının ikinci döneminde Meclis tarafından seçimlerin yenilenmesine karar verilmesi hâlinde, Cumhurbaşkanı bir defa daha aday olabilir.
- Cumhurbaşkanı ve Türkiye Büyük Millet Meclisinin görev sürelerinin dolmasından önceki son Pazar günü oy verme günüdür. Görev süresi, birlikte yapılan bir önceki seçim tarihi esas alınarak belirlenir. Oy verme gününden geriye doğru hesaplanacak altmış günlük sürenin ilk günü seçimin başlangıç tarihidir.
- Seçimlerin yenilenmesine Cumhurbaşkanınca karar verilmesi halinde, Milletvekilliği Seçim Kanununa göre 90. Günü takip eden ilk Pazar günü, Cumhurbaşkanlığı Seçim Kanununa göre 60. Günü takip eden ilk Pazar günü Cumhurbaşkanlığı ve TBMM genel seçimleri birlikte yapılır. Ancak sınavda kanun ismi belirtilmeden doğrudan sorulursa yeni tarihli kanun olan Cumhurbaşkanlığı Seçim Kanunu esas alınmalı ve 60. Günü takip eden ilk Pazar günü seçimlerin yapılacağı kabul edilmelidir.
- Cumhurbaşkanlığı makamının herhangi bir nedenle boşalması ve Türkiye Büyük Millet Meclisi genel seçimine bir yıl veya daha az süre kalması hâlinde, Cumhurbaşkanı seçimi, makamın boşaldığı günden sonra gelen altmışıncı günü takip eden ilk Pazar günü Türkiye Büyük Millet Meclisi genel seçimiyle birlikte yapılır.
- Cumhurbaşkanlığı makamının herhangi bir nedenle boşalması ve Türkiye Büyük Millet Meclisi genel seçimine bir yıldan fazla süre kalması hâlinde, Cumhurbaşkanı seçimi, makamın boşaldığı günden sonra gelen kırkbeş gün içindeki son Pazar günü yapılır. Bu şekilde seçilen Cumhurbaşkanı Türkiye Büyük Millet Meclisi seçim tarihine kadar görevine devam eder. Kalan süreyi tamamlayan Cumhurbaşkanı açısından bu süre dönemden sayılmaz.

- Bireysel başvurunun, başvuru yollarının tüketildiği tarihten; başvuru yolu öngörülmemişse ihlalin öğrenildiği tarihten itibaren otuz gün içinde yapılması gerekir. Haklı bir mazereti nedeniyle süresi içinde başvuramayanlar, mazeretin kalktığı tarihten itibaren onbeş gün içinde ve mazeretlerini belgeleyen delillerle birlikte başvurabilirler.
- Başvuru evrakında herhangi bir eksiklik bulunması hâlinde, Mahkeme yazı işleri tarafından eksikliğin giderilmesi için başvurucu veya varsa vekiline onbeş günü geçmemek üzere bir süre verilir ve geçerli bir mazereti olmaksızın bu sürede eksikliğin tamamlanmaması durumunda başvurunun reddine karar verileceği bildirilir.

NOT

ANAYASA MAHKEMESİNİN ÇALIŞMA VE YARGILAMA USULÜ

Anayasa Mahkemesi, iki bölüm ve Genel Kurul hâlinde çalışır. Bölümler, başkanvekili başkanlığında dört üyenin katılımıyla toplanır.

Genel Kurul, Mahkeme Başkanının veya Başkanın belirleyeceği başkanvekilinin başkanlığında en az on üye ile toplanır. Bölümler ve Genel Kurul, kararlarını salt çoğunlukla alır. Ancak Anayasa değişikliğinde iptale, siyasî partilerin kapatılmasına ya da Devlet yardımından yoksun bırakılmasına karar verilebilmesi için toplantıya katılan üyelerin üçte iki oy çokluğu şarttır.

Siyasi partilere ilişkin dava ve başvurulara, iptal ve itiraz davaları ile Yüce Divan sıfatıyla yürütülecek yargılamalara Genel Kurulca bakılır, bireysel başvurular ise bölümlerce karara bağlanır.

Şekil bozukluğuna dayalı iptal davaları Anayasa Mahkemesince öncelikle incelenip karara bağlanır.

Anayasa Mahkemesi Yüce Divan sıfatıyla baktığı davalar dışında kalan işleri dosya üzerinde inceler. Ancak, bireysel başvurularda duruşma yapılmasına karar verilebilir. Mahkeme ayrıca, gerekli gördüğü hâllerde sözlü açıklamalarını dinlemek üzere ilgilileri ve konu üzerinde bilgisi olanları çağırabilir ve siyasi partilerin kapatılmasına ilişkin davalarda, Yargıtay Cumhuriyet başsavcısından sonra kapatılması istenen siyasi partinin genel başkanlığının veya tayin edeceği bir vekilin savunmasını dinler.

DİKKAT

ANAYASA MAHKEMESİ KARARLARININ ÖZELLİKLERİ

Anayasada düzenlenmeyip Anayasa Mahkemesinin içtihatlarında yer alan ve görev ve düzenleme alanına giren durumlar;

- İptali istenen normun iptal davası süresince yürürlüğünün durdurulması
- Eylemli içtüzük veya kanun konusunun düzenleyen bir parlamento kararının denetiminin yapılması

Anayasa Mahkemesinin kararları kesindir. Tüm kararları gerekçelidir. Ancak iptal kararları gerekçesi yazılmadan açıklanamaz.

Anayasa Mahkemesi bir kanunun tamamını veya bir hükmünü iptal ederken, kanun koyucu gibi hareketle, yeni bir uygulamaya yol açacak biçimde hüküm tesis edemez.

Kanun, Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi veya Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü ya da bunların hükümleri, iptal kararlarının Resmî Gazetede yayımlandığı tarihte yürürlükten kalkar. Gereken hâllerde Anayasa Mahkemesi iptal hükmünün yürürlüğe gireceği tarihi ayrıca kararlaştırabilir. Bu tarih, kararın Resmî Gazetede yayımlandığı günden başlayarak bir yılı geçemez.

İptal kararlarının yürürlüğe girişinin ertelendiği durumlarda, Türkiye Büyük Millet Meclisi, iptal kararının ortaya çıkardığı hukuki boşluğu dolduracak kanun tasarısı veya teklifini öncelikle görüşüp karara bağlar.

İptal kararları geriye yürümez.

Anayasa Mahkemesi kararları Resmî Gazetede hemen yayımlanır ve yasama, yürütme ve yargı organlarını, idare makamlarını, gerçek ve tüzelkişileri bağlar.

√ Zorla çalıştırma ve angarya yasağı

Hiç kimse zorla çalıştırılmaz. Angarya yasaktır.

Anayasa gereği zorla çalıştırma sayılmayan haller;

- Şekil ve şartları kanunla düzenlenmek üzere **hükümlülük veya tutukluluk süreleri içindeki çalıştırmalar**;
- **Olağanüstü hallerde** vatandaşlardan istenecek hizmetler;
- Ülke ihtiyaçlarının zorunlu kıldığı alanlarda öngörülen **vatandaşlık ödevi niteliğindeki** beden ve fikir çalışmaları.

√ Kişi hürriyeti ve güvenliği

Herkes, kişi hürriyeti ve güvenliğine sahiptir. Ancak doğal olarak bu hürriyetin de bazı istisnaları vardır:

- Mahkemelerce verilmiş hürriyeti kısıtlayıcı **cezaların ve güvenlik tedbirlerinin yerine getirilmesi**;
- bir mahkeme kararının veya kanunda öngörülen bir yükümlülüğün gereği olarak ilgilinin **yakalanması veya tutuklanması**;
- bir küçüğün **gözetim altında ıslahı** veya yetkili merci önüne çıkarılması için verilen bir kararın yerine getirilmesi;
- toplum için tehlike teşkil eden bir akıl hastası, uyuşturucu madde veya alkol tutkunu, bir serseri veya hastalık yaya-bilecek bir kişinin bir müessesede **tedavi, eğitim veya ıslahı için kanunda belirtilen esaslara uygun olarak alınan tedbirin yerine getirilmesi**;
- usulüne aykırı şekilde ülkeye girmek isteyen veya giren, ya da hakkında sınır dışı etme yahut geri verme kararı verilen bir kişinin yakalanması veya tutuklanması;

Tutuklama şartları;

- Suçluluğu hakkında kuvvetli belirti bulunmalı
- kaçmalarını, delillerin yok edilmesini veya değiştirilmesini önlemek maksadıyla veya bunlar gibi tutuklamayı zorunlu kılan ve kanunda gösterilen diğer haller söz konusu olmalı
- hâkim kararı olmalı

Hâkim kararı olmadan yakalama: Suçüstü halinde veya gecikmesinde sakınca bulunan hallerde yapılabilir; bunun şartlarını kanun gösterir.

Yakalanan veya tutuklanan kişilerin hakları,

- Yakalama veya tutuklama sebepleri ve haklarındaki iddialar herhalde yazılı ve bunun hemen mümkün olmaması halinde sözlü olarak derhal, toplu suçlarda en geç hâkim huzuruna çıkarılıncaya kadar bildirilir. (isnadı öğrenme hakkı)
- Yakalanan veya tutuklanan kişi, tutulma yerine en yakın mahkemeye gönderilmesi için gerekli süre hariç en geç **kırksekiz saat** ve toplu olarak işlenen suçlarda en çok **dört gün** içinde hâkim önüne çıkarılır.

7. 1982 Anayasası'na göre, seçim kanunları ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

- A) Seçim kanunlarında yapılan değişiklikler Resmi Gazete'de yayımlandıktan sonra derhal yürürlüğe girerler ve ilk yapılacak seçimde uygulanırlar.
- B) Seçim kanunlarında yapılan değişiklikler yürürlüğe girdikten itibaren 1 yıl içinde yapılacak seçimlerde uygulanmazlar.
- C) Seçim kanunlarında yapılan değişiklikler yürürlüğe girdikten itibaren 5 yıl içinde yapılacak seçimlerde uygulanmazlar.
- D) Seçim kanunlarının uygulanabilirliğiyle ilgili özel bir düzenleme söz konusu değildir.
- E) Seçim kanunlarında yapılan değişiklikler Resmi Gazete'de yayımlandıktan sonra derhal yürürlüğe girerler, ancak ne zaman olursa olsun ilk yapılacak seçimde uygulanamazlar.

8. I. Temel kanunların kabulü
II. Genel veya özel af ilanına ilişkin kanunların kabulü
III. Anayasa değişikliğine ilişkin kanunların kabulü
IV. Uluslararası antlaşmaların onaylanmasının uygun bulunmasına ilişkin kanunların kabulü
V. Bütçe kanunlarının kabulü

Yukarıdaki kanunlardan hangileri, TBMM'de herhangi bir nitelikli çoğunluk aranmadan görüşülüp kabul edilebilecek kanunlar arasındadır?

- A) I, II ve IV
- B) I, III ve IV
- C) I, IV ve V
- D) II, III ve V
- E) II, IV ve V

9. 1982 Anayasası'na göre, aşağıdakilerden hangisinin kanunlaşma sürecinde izlenecek yöntem TBMM içtüzüğüne bırakılmamış ve büyük ölçüde doğrudan Anayasa'da düzenlenmiştir?

- A) Bütçe Kanunu
- B) Siyasi Partiler Kanunu
- C) Vatandaşlık Kanunu
- D) Anayasa Mahkemesi Kuruluş ve Yargılama Usulü Kanunu
- E) Bir milletlerarası antlaşmanın onaylanmasını uygun bulan kanun

10. 1982 Anayasası'na göre, Cumhurbaşkanının bir kanunu bir kez daha görüşülmesi için TBMM'ye geri gönderme yetkisi ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

- A) Cumhurbaşkanının geri gönderdiği bir kanunu, TBMM aynı yasama yılı içinde yeniden görüşemez.
- B) Cumhurbaşkanının geri gönderdiği bir kanunu, Cumhurbaşkanının geri gönderme gerekçeleri dikkate alınmadan eski şekliyle aynen kabul edilmesi için toplantıya katılanların salt çoğunluğunun oyu gerekir.
- C) Cumhurbaşkanı bir kanunun tümünü değil, sadece bazı maddelerini TBMM'ye geri gönderirse karşı çıkmadığı maddeleri Resmi Gazete'de yayımlayıp yürürlüğe sokabilir.
- D) Cumhurbaşkanının Anayasa'ya aykırı bulduğu bir kanunun tümünü veya bazı maddelerini bir kez daha görüşülmesi için TBMM'ye geri göndermesi, Cumhurbaşkanının o kanun ve bazı maddeleri için Anayasa Mahkemesine başvurabilmesinin ön şartıdır.
- E) Cumhurbaşkanı kendisine yayımlanmak için gönderilen bir kanunun tümünü değil de sadece bazı maddelerini benimsememiş olsa bile kanunun tümünü TBMM'ye geri gönderir. Böyle bir durumda, TBMM dilerse sadece Cumhurbaşkanınca uygun bulunmayan maddeleri görüşmekle yetinebilir.

11. Aşağıdakilerden hangisi Cumhurbaşkanının, bir kez daha görüşülmek üzere TBMM'ye geri gönderebileceği kanunlardan biri değildir?

- A) Bütçe kanunları
- B) Para basılmasına ilişkin kanunlar
- C) Af kanunları
- D) Anayasa değişikliğine ilişkin kanunlar
- E) Milletlerarası antlaşmaların onaylanmasının uygun bulunmasına ilişkin kanunlar

1. 1982 Anayasası'na göre TBMM, ilan edilmiş bir olağanüstü hâl süresini her defasında en çok kaç aylığına uzatabilir?

- A) 2 B) 4 C) 5 D) 6 E) 9

2. 1982 Anayasası'na göre, Anayasa Mahkemesi kararlarının özellikleriyle ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Anayasa Mahkemesince verilen tüm kararlar kesindir; bunlar aleyhine başka bir makam veya mercie başvurulamaz.
- B) Anayasa Mahkemesince verilen iptal kararları gerekçeleri yazılmadan açıklanamaz.
- C) İptal edilen kanun, Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi veya TBMM İçtüzüğü veya bunların iptal edilen hükümleri, aksi Anayasa Mahkemesi kararında ayrıca belirtilmemişse; iptal kararlarının Resmî Gazete'de yayımlandığı tarihte yürürlükten kalkar.
- D) Anayasa Mahkemesi, bir kanunun tamamını veya bir hükmünü iptal ederken kanun koyucu gibi hareketle yeni bir uygulamaya yol açacak biçimde hüküm tesis edemez.
- E) Anayasa Mahkemesince iptal edilen kanun veya Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri yapıldıkları tarihten başlamak üzere yürürlükten kalkarlar.

3. 1982 Anayasası'na göre, milletvekili dokunulmazlığıyla ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

- A) Dokunulmazlığı kaldırılan bir milletvekilinin meclis çalışmalarına katılabilmesi mümkün değildir.
- B) Dokunulmazlığı kaldırılan bir milletvekilinin, yargılanıp beraat etmedikçe yeni seçimlere katılabilmesi mümkün değildir.
- C) Dokunulmazlığı kaldırılan bir milletvekili yeni seçimlere katılabilir; fakat yeniden seçilirse, hakkındaki yargılamaya devam edilebilmesi için tekrar dokunulmazlığının kaldırılmasına gerek kalmaz.
- D) Bir milletvekilinin dokunulmazlığının kaldırılmasına, TBMM Genel Kurulunda basit çoğunlukla karar verilebilir.
- E) Bir milletvekilinin dokunulmazlıktan yararlanmak istemediğini açıkça belirtmesi durumunda, yargılabilmesi için Meclisin kararına gerek kalmaz.

4. 1982 Anayasası'na göre, aşağıdakilerden hangisi savaş, seferberlik veya olağanüstü hallerde temel hak ve hürriyetlerin kullanılmasının kısmen veya tamamen durdurulduğu durumlarda dahi uyulması gereken kurallardan biri değildir?

- A) Kimsenin din, vicdan, düşünce ve kanaatlerini açıklamaya zorlanamaması
- B) Suç ve cezaların geçmişe yürütülememesi
- C) Suçluluğu mahkeme kararıyla saptanıncaya kadar kimsenin suçlu sayılamaması
- D) Savaş hukukuna uygun fiiller sonucu meydana gelen ölümler dışında, kimsenin yaşama hakkına dokunulamaması
- E) Usulüne göre verilmiş bir hâkim kararı olmadıkça kimsenin konutuna girilememesi ve buradaki eşyalara el konulamaması

1. Aşağıdakilerden hangisi anayasa mahkemesinin görevlerindendir?

- A) Ağır cezayı gerektiren suçüstü hâllerinde milletvekillerini yargılamak
- B) Sayıştay başkanını seçmek
- C) İdari eylemlerden doğan tam yargı davalarına bakmak
- D) Kanunların esas bakımından incelemesini yapmak
- E) Milletvekillerini yüce divan sıfatıyla yargılamak.

2. 1982 Anayasası'na göre, Anayasa'nın değiştirilmesi usulü ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Anayasa'nın değiştirilmesi TBMM üye tam sayısının en az 1/3'ü tarafından yazıyla teklif edilebilir.
- B) Anayasa'nın değiştirilmesi hakkındaki teklifler Genel Kurulda 2 defa görüşülür.
- C) Anayasa değişikliklerinin halkoyuna sunulması hâlinde, Anayasa'nın değiştirilen hükümlerinden hangilerinin birlikte hangilerinin ayrı ayrı oylanacağı hakkında karar verme yetkisi yalnızca Cumhurbaşkanına aittir.
- D) Halkoyuna sunulan anayasa değişikliğine ilişkin kanunların yürürlüğe girmesi için, halk oylamasında kullanılan geçerli oyların yarısından çoğunun kabul oyu olması gerekir.
- E) TBMM üye tam sayısının 2/3'ü veya daha fazla bir oyla kabul edilen anayasa değişikliğine ilişkin kanunların halkoyuna sunulması ihtiyaridir.

- 3.**
- I. TBMM Başkanı
 - II. Genelkurmay Başkanı
 - III. Kamu Başdenetçisi
 - IV. Hâkimler ve Savcılar Kurulu Başkan ve üyeleri
 - V. Devlet Denetleme Kurulu Başkan ve üyeleri

1982 Anayasası'na göre, yukarıdakilerden hangileri görevleri ile ilgili suçlardan dolayı Yüce Divan sıfatıyla Anayasa Mahkemesinde yargılanır?

- A) I, II ve III
- B) I, II ve IV
- C) I, III ve IV
- D) II, III ve V
- E) II, IV ve V

4. 1982 Anayasası'na göre, aşağıdakilerden hangisi kişinin hakları ve ödevleri arasında yer almaz?

- A) Mülkiyet hakkı
- B) Din ve vicdan hürriyeti
- C) Konut hakkı
- D) Düşünce ve kanaat hürriyeti
- E) Kişi hürriyeti ve güvenliği

29. Aşağıdakilerden hangisi 1982 Anayasası'nda mahkemelerin bağımsızlığı ile ilgili olarak yer almış bir düzenleme değildir?

- A) Hâkimler görevlerinde bağımsızdırlar.
- B) Hiçbir organ, makam, merci veya kişi, yargı yetkisinin kullanılmasında mahkemelere ve hâkimlere emir ve talimat veremez, genelge gönderemez, tavsiye ve telkinde bulunamaz.
- C) Hâkimler Anayasa'ya, kanuna ve hukuka uygun olarak vicdani kanaatlerine göre hüküm verirler.
- D) Görülmekte olan bir dava hakkında Yasama Meclisinde yargı yetkisinin kullanılması ile ilgili soru sorulamaz, görüşme yapılamaz veya herhangi bir beyanda bulunulamaz.
- E) Hâkimler ve savcılar bir mahkemenin veya kadronun kaldırılması sebebiyle de olsa, aylık, ödenek ve diğer özlük haklarından yoksun kılınamaz.

30. Aşağıdaki oylamaların hangisinde TBMM Genel Kurulunda gizli oylama yapılması zorunlu değildir?

- A) Anayasa'nın bazı maddelerinin değiştirilmesi hakkında verilmiş olan bir teklifin kabulüne ilişkin yapılan oylama
- B) Kamu Başdenetçisi seçimi
- C) Hakkında Meclis soruşturması açılan bir bakanın Yüce Divana sevk edilmesine ilişkin yapılan oylama
- D) Milletvekilliğiyle bağdaşmayan bir görev veya hizmeti sürdürmekte ısrar eden bir milletvekilinin milletvekilliğinin düşmesine ilişkin yapılan oylama
- E) Milletvekilliğinden istifa eden bir milletvekilinin milletvekilliğinin düşmesine ilişkin yapılan oylama

31. 1982 Anayasası'na göre, TBMM'nin toplantı ve karar yeter sayısı ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

- A) TBMM, bütün işlerinde üye tam sayısının en az üçte biri ile toplanır ve Anayasa'da başkaca bir hüküm yoksa toplantıya katılanların salt çoğunluğu ile karar verir, ancak karar yeter sayısı hiçbir şekilde üye tam sayısının dörtte birinin bir fazlasından az olamaz.
- B) TBMM, Anayasa'da başkaca bir hüküm öngörülmediği takdirde en az üye tam sayısının salt çoğunluğu ile toplanır ve toplantıya katılanların dörtte birinin oyu ile karar verir.
- C) TBMM, Anayasa'da başkaca bir hüküm öngörülmediği takdirde en az üye tam sayısının salt çoğunluğu ile toplanır ve üye tam sayısının üçte birinin oyu ile karar verir.
- D) TBMM, karar yeter sayısı için başkaca bir hükmün öngörülmediği durumlarda üye tam sayısının en az üçte biri ile toplanır ve toplantıya katılanların salt çoğunluğu ile karar verir.
- E) TBMM, her durumda en az üye tam sayısının salt çoğunluğu ile toplanır ve Anayasa'da başkaca bir hüküm öngörülmediği takdirde toplantıya katılanların en az dörtte birinin oyu ile karar verir.

36. Aşağıdaki temel hak ve hürriyetlerden hangisi olağan üstü hâllerde dahi Anayasa ile koruma altındadır?

- A) Hiç kimsenin ibadet hürriyetinin sınırlanamayacağı
- B) Hiç kimsenin zorla çalıştırılmayacağı
- C) Hiç kimsenin maddi ve manevi varlığının bütünlüğüne dokunulamayacağı
- D) Hiç kimsenin konutuna dokunulamayacağı
- E) Hiç kimsenin özel hayatının ve aile hayatının gizliliğine dokunulamayacağı

37. 1982 Anayasası'na göre, siyasi parti kurma ve siyasi partiye üye olma hürriyetiyle ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

- A) İsteyen herkes 25 yaşını doldurmuş olmak koşuluyla siyasi partilere üye olabilir.
- B) Siyasi parti kurmak isteyen vatandaşların İçişleri Bakanlığından, yabancıların ise Dışişleri Bakanlığından izin almaları gerekir.
- C) Siyasi parti kurma hakkı, önceden Anayasa Mahkemesinden izin almak koşuluyla sadece 21 yaşını doldurmuş vatandaşlara tanınmıştır.
- D) Türkiye'de ikamet eden vatandaşlar ile Türkiye'de çalışan yabancılar, 18 yaşını doldurmuş oldukları takdirde siyasi partilere üye olabilirler. Yabancıların siyasi partilere üye olabilmeleri için karşılıklılık esasının gözetilmesi gerekir.
- E) Siyasi partiler önceden izin almaksızın kurulurlar ve 18 yaşını doldurmuş olan vatandaşlar Anayasa'da öngörülen istisnalar dışında partilere üye olabilirler.

38. 1982 Anayasası'na göre aşağıdakilerden hangisi siyasi partilere üye olabilirler?

- A) İşçi niteliğı taşıyan kamu görevlileri
- B) Sayıştay dahil yüksek yargı mensupları
- C) Kamu kurum ve kuruluşlarının memur statüsündeki görevlileri
- D) Silahlı Kuvvetler mensupları
- E) Yükseköğretim öncesi öğrencileri

39. TBMM ara seçimlerine ilişkin olarak aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Ara seçim TBMM üyeliklerinde boşalma olması hâlinde sadece boşalan üyeliklerin doldurulması için boşalan seçim çevrelerinde yapılır.
- B) Ara seçim her seçim döneminde bir defa yapılır, genel seçimden 30 ay geçmedikçe ara seçime gidilemez.
- C) Genel seçimlere 1 yıl kala ara seçim yapılamaz. %5'lik boşalma olsa dahi bu kuralı etkilemez.
- D) Eğer bir ilin ya da seçim çevresinin hiç milletvekili kalmazsa boşalmayı takip eden günden 60 gün sonraki pazar günü ara seçim yapılmak zorundadır.
- E) Seçim kanunlarında yapılan değişiklikler 1 yıl içinde yapılacak seçimlerde uygulanmaz.